

Милош С. Милојевић

**ИСТОРИЈА СРБА
СРПСКИХ - ЈУГОСЛОВЕНСКИХ -
ЗЕМАЉА
У ТУРСКОЈ И АУСТРИЈИ
(одломак)**

Српска племена у данашњој Италији
Срби Ђермански, на Балтијском мору и пропаст њихова
Појава Хуна у срп. земљама и стање источне и западне римске
империје у то доба
Српска држава под својим краљевима од 492. године
Свевлад, Самовлад, или Само, Самко 1. од 492-530. год.
Цар Свевлад, или Самовлад 2. син Стројимиров, Самовладовић 3.
(5) (552-564)

Стара српска племена у данашњој Италији

Од искони и пре доласка и насебина грчких у Сицилији и т.д. пре доласка Римљана и Гала и њихових држава, живио је скоро у целој данашњој Италији, као корени и једини народ српски и то у облику ових својих племена:

1. Горнићи - *Hernici* - живили су по свим бреговима око данашњег Рима и његових равница, од куда су се тако и прозвали - *et nascida rivis Hernica saxa colunt* - као што сведочи *Виргилије*. Но да он и не каже да они живе по планинама, ипак нам и само име *Hernici* рим. и елинско *Gernicoi* то сведочи. У њих је био град *Korventa* по *Дионизију Галикарнаском*, дакле *Хрвата*. У њих је такође био град недалеко од *Пренесте* - *Praenesta*, *Ора*, *Ороја*, т.ј. *Орахова*, *Раковица*.

2. *Aequi Volani*, живили су међу *Горнићима*, *Сабинима*, или *Сарбинима* и *Марсима* граничећи се са *Лабихима* - *Labici* - и имали су градове: у племена *Вољанићи*, *Вољан* међу *Цренестом* и *Лавицом* или *Главицом* - *Lavica* - На 407. г. пре *Христа* од њих је *Нума* узео многа устројства за *Латијане*.

3. *Вољићи* - *Volsci* - са градовима: *Апула*, *Приверна* - *Priverna*, *Антум* - *Antium*, *Велитра*, *Оста*, *Полушка*, *Кориола*, *Веруга*, *артана*, *Фабратерна*, *Корита* и т.д. од којих скоро сви носе чиста српска још и данашња имена.

4. *Раци* - *Raeci*, *Raci* или *Рашићи*, *Решићи* - живили су заједно са *Аргирусцима* - *Argyrusci* - *Страбон* их урачунава међу народе *Лациума*. Градови су им били у *Ратула*: *Adria* - *Јадрија*, *Јадар*.

5. *Русели*, *Рутули* и *Лабихи* - *Labici* - који су живили на 120 стадија од *Рима* и имали су главни град *Lavicum* или *Главица*.

6. *Обрићи* - *Ombrii* - најстарије племе у Италији, које је се простирало од *Тибра* до *Јадранског мора*. Њих су покорили *Лиди* досељеници из *Мале Азије*. Главни градови били су им: *Равена* на реци *Бодашу* - *Bodesos*, *Сарсина* - *Arimina* - *Јаримна* на реци *Пруси*, *Сена* до доласка *Гала*, а пошто ови покорише то српско племе назва се *Сеноталија*, - *Tuder* - *Туђар*, *Харна* - *Narna*, на реци *Нори*, *Отрикол*, на *Тибру*, - *Esina* - *Јасена Доља*, *Патала*, *Свила*, *Сваша* - *Svasa*, *Svila* - т.ј. *Вила Требија* - *Требињ*, *Оштра* - *Ostra* - *Солина*, *Кура*, *Криновола*, *Витала*, *Видена*, *Турокола*, *Бутрима*, *Нара*, *Мутина*, *Падина*, *Матора*, *Вељеја*, *Сабина*, - *Sabini* - или *Сабрини* били су такође племе *Обрића*, као што вели *Дионизије Галик*: *Плиније* зове их *Savini* тј. *Савићи* у којих је језеро *Веља* - *Veliae*. Од њих произлазе *Picentini* и *Samnites*, а од ових последњих *Лучани* и *Брети* - *Lucani*, *Bretii* - *Самнити* се зову још и *Sabelli* и *Sauniti*. Близу *Орића* живили су *Picentini*, а у *Дуљеби* некада су основали *Анкону*. Градови су им: *Јадра*, *Матра* р.пред. н. план: *Треја* - *Клвана* и *Чубра* - *Klvana*, *Супра*.

7. *Марши*, *Марућани*, *Вестини*, *Френтани* и *Пељни*, била су племена *Самнићана*, а *Виргилије* назива их *Marubii* и земљу њихову *Marubia* - т. *Морављани*, *Моравија* - главни град им се, у време *Виргилијево*, звао *Moreva* - *Морава*, *Кућина* - *Cutina* и т.д. у *Самнићана* је био град *Језернија* - *Aesernia* - *Бојана*, *Темна*, *Пауна* - *Pauna* - *Вертана* река, *Лај*, а у *Брута*: *Темеша*, *Међма* или *Међа* = *Medma* - *Голеч* р: *Сила*, *Шума*, *Кремена*, *Коња* - *Koenys* и река *Кратај*.

8. У племена *Орунићи* - *Aurunci* - глав. град *Кора*, који је се доцније прозвао *Suessa*, а кад су их прогнале, са својих места, *Sidoceni*, прозове се *Aurunca*, од куда је и име тога племена. У *Јапигији* живили су: *Салетини* - *Salentini* и *Калабри*, а градови су: *Авлон*, *Кротона*, *Бар*, *Веречија*, *Рођа* - *Rhoda* или *Руда*, *Лапа*, *Салепа*, *Сила*, *Буква*, *Темебела*, *Борка*, *Страбела*, *Силена*, *Загра* и *Венуша* припадајући племену *Давни* - - *Davni*.

9. Опићи - *Opicī* - старо и многољудно племе српског народа, које је живело по равницима Италије, тако званом у Римљана *Samronia*. У њих је било 12. градова, међу којима онај најзнатнији је: Колација, Атина, Калена, Кора и река Сава. Опиће су из њихових земаља изгнали Тирени. Од свих племена српских они су се најпосле полатинили, као што нам сведоче старе паметаристе, које говоре : да су Опићи још и до половине I века по Христу говорили својим, за Римљане, и њихов народ, туђим језиком. Међу њима је било једно племе које је се звало Пољани — *Poligni*.

10. Тирени и Етрусци. Племена Лида из Мале — Азије преселило је се у Италију под својим вођом, који је се звао Тирен, од куда се и то племе тако прозове, а доцније опет прозове се исто Лидско, или Тиренско племе, Етрусцима, или Ерусцима. Ерама нашим, са своје земље, у коју су се у Италији населили. Око 600 год. пре Христа галска племена Боја и Лингона отму им земље и градове, а кад опет ове Римљани 183 год. пре Христа победе, наместе своје колоне у овој земљи; те се тако и прелију староседиоци у римски народ. Земља је се овог племена српског народа купала међу два мора, а кад у срцу њеном Римљани оснују свој Рим, тада се раздели у две половине и тиме још више ослаби. Силу Ерића увеличавали су ушав у састав њихов, преко триста градова Обрићских, од којих смо неке горе споменули. Међу градовима онај најзнатнији су били: Кремона, Берон, Брест, Ком, Видена 40. стадија од Рима. Племена Видена сачувало је свој језик до Стробона. Веја огроман град, ког су Римљани 10 год. држали у обсади. Кад је Ромул освојио овај град, и заробивши војводу племена Венетског — *Venetani* — вукао га је са осталим заробљеницима по свом Риму заповедивши, да се виче: „Срби су — *Sardi*, одређени да се продају." Овај је се обичај празновао сваке године и овако исто још за живота Плутархова. Градишка — *Gradiska* Сареба т. ј. Срба — *Sareba* — близу Веје, Хвалишка међу Римом и Отроколом — *Jaliska*. Тако је се звало и племе које је насељавало Хвалишку или Фалишку, као што се говори још и данас фалити у место хвалити. Влшинија град и племе, Цера — *Caera* — Грци, као и свуда доводе му име од *Caide*, добар дан здравствуј, доказујући, да су им тако одговорили народи у њему и око њега живећи, кад су туда прошле колонисте Грчке и назвале им бога; те се и град тај од тог доба тако прозвао. Цер је постао још онда кад Грци нису ни видели Европе, а камо ли Италије. На 384 год. до Христа Дионизије цар Сиракузски — Грк — оплачка га и однесе више од 1000 таланта блага. Перуша, Кротона, која је се пређе називала, Котарна, Аречија, Коса. Косаја припада племену *Volki*, *Volcinti* т. ј. Вуковићима. Овај је град био основан на једној коси, или једном огранку планине, коју је омивало море. Римљани, пошто су овим градом завладали, населили су своју у њему колону. — *Cosa volscientium a populo Romano deducta*. — Међу Косом и Градишком Страбон напомиње место *Rhgiobilla* где је негда био град Малет — *Malaetos*. — Око 388 год. Римљани утамане град Вук, Вукић, а 8000 душа одведу, по свом обичају, у робство и разпродају. Тако су чинили и са осталим срп. племенима и народима, који су долазили у додир с њима, што нећемо због кратког времена описивати. Лука, Луна, Селена, Видина Поплана — *Poplana*, Вјетлана — *Vetlana* — Вада при утоку Текине — *Naecina*, Бетине у море и т. д. а реке су: Мокра, Арна, иди Јарна, Бетиња, Србица, — *Umbra*, *Sumbra* — Тим, Клен, Лаба, доцније Тибар, Мутна, Јаникол пл: — *Janikola*.

11. Раци, Реци, Рети и т. д. као што веди Плиније — *Plin. III 24*. — постали су од Рашића. Они су одавна изгнани из своје домовине Галима. Ти Ерићи под својим вођом — *duce Rhaeto* — Рашком населе се у гудурама Алпијских планина. Рашка и Винделикија по Страбону почињала се је од саме Италије па даље преко планина на југ. Земља та Рашка, дели се на две половине Рашку и Винделикију или Срболехију — Винд Венд и т.д. значи: Срб, Србин, Ликија Лекија и т. д. — Међу племенима која насељавају ове две земље најзнатнија су:

1. Заљеси — *Salasi* — за које је 143 год. пре Христа нападао конзул Апије Пулхер, но је у тој битци, изгубио 5000 војника и био разбијен. Император Август побједивши их прода по свом римском обичају, као и у другим пок: местима преко 36000 у робство, а 8000 узме у своје

легионе. У земљи тих Заљесића појави се такође римска колона под именом: "Augusta Praetoria Salassorum".

2. Лепонићи — Lepontii — којима Плиније прибројава Vibere живеће при извору Роне. Главно место у Лепонића била је Усћа — Uscela — Још се и данас, на девом утоку Роне у Жењевско језеро, налази и место које се зове Градац — Gradetz напротив Sitten - а, у ком су негда живили Лепонићи, и даље Brieg, Chur, Prada, Strada, Maloia, Zernez — Црвац — Misok, Chamuta, Suga, Rogatz—Рогач, — а планине су још и данас, као и ова горња места, задржале стара српска имена и то: Црнобрег — Cernesberg и т. д.

3. Камуни — Kamuni — при реци Ogli, Котванићи — Kottanitii— Триумаодини, — Триподићи Верјаги — Veragri и остала многа племена, од којих су у неких имена ако изопачена, да се немогу разумети. А у Срблехији живила су ова племена српска:

1. Likatii — Ликићи, или Лекићи, живели су око реке Леха, од које су и име добили. Главни град звао им је се Augusta Vindelicozum т. ј. град основан импер. Августом у земљи Срба и Синда.

2. Клавтинићи — Klavtinatii — живили су око дан: Ина и прозвани су били у надписима, у част Августу, Katanates.

3. Брегићи — Brigantii — живили су око дан: Констанцског и Боденског језера, са главним градом истог имена, који се звао и Bregenz, као и Констанцско језеро Lacus Venetus. Даље јадни и чемерни Сиромашаји Venones, или Venesci, Венићи живили су у самим провалиама Алпијских планина, међу којима још и дан. данашњи једна се у Швајцарској зове Val Venosco. Ови су исти живили при извору Рајне под именом Vendes, Vendelices са градом Vindonisa — Србониша — дан: Vindisch. Тридентићи живили су око Адике реке, Стони, или Стенићи, Stoni — сјеверно од језера Lacus Venacus дан. lago di Garda. Даље још Љубићи — Libuci — Око Вероне и данас ова имена показују да су ту негда живили Срби, као : Славина, Луга, Бојан, Паљани, Славино ди Марко разв: Прун, Вале, Пленина - Планина, Турија , Луган, Сирмио — Срем, Речан, Гуголага, Кијево, Мочуга, Повелана , Мужикона, Струга, Рубана, Орзере, Ошењеге, Валдонеге, Град, Лех, Домајара, Верига, Мазурега, Тредеспина, Ортигора, Сало, Паји, Засама, Варана. Напоследку и сам Линц дан: звао је се Lentia иди Летија, Чепана, Руда, Туда, Легова јез: Плесо, Шар пл. Битурица р. Секана р. Лува р. Родар, Сабер р. Милан, Миличак, Коњ. Но не само на југ од Дунава, него и на сјевер од овога живила су некада срп. племена, као што сведочи, још у 8. веку по Христу цела област на Мајни под именом: Regione Slavorum juxta ripam flumine Moine. Ово нам сведоче и сама тада бив: имена места, као : Голахова, Ипогова, Панчево — Banzhova, Салгова, Баригин, Тареша, Клч, Раткова, Дурнин, Дуригин, Маталаги, Хлстково, Стрева, Матакова, Милићан, Суликова, Рјечин, Тргова, Бара, Речић, Слапац, Цигуљин, Јастов и реке : Итица, Вирага, — дан: Vegg, Брага — д. Augach Вила, Салца, Чубара, Рота, Велина, Луг, Буда, Ветрова, Луганова, Паженца, Ишанишка. Сам дан. Салцбург звао је се Салцкова, а Ратисбона, Радопана. У Тирингији још и данас једна река носи име Sarbecz, Ludvigora и Slavica т. ј. Србач, Љутогора и Славица. Баба планина — Babae montes од куда је прво постао Babenberg, па после тек дан. Бамберг. Утица р. Трубежа, Совача, Бјељак, Нартово, Мутово, Солца, Мачиха, Прама р. Брама, Варница, Бара, Морданова, Калчуга, Врница, Брента, Јаково, Баригин, Брег, Дверигово, Јастево, Рогово. У дан: Италији око Кома, налази се планина Црнова — Cernobio, и речица Брегија даље: Медвица, Дол, Мир, Стра, Мовата, Милица. У дан. венец: краљевству Сача р. Море, Славини — More di Schavani. Одера, Град: Медвак, Брента, Бурјан, Морана, Ливенца, Плава, Сила, Јара, Моречан, Баба, Мосорбо, Бабина, Тврђе, Малакера, Малагуња, Налеге, а у Тиролској: Србоматра — Виндишматра, Брегенц, — Брег, Блуденц, Бреганица, Црнавац, Греден, Камина, Кладенац, Пештера, Мала, Клеш, Лана, Ликача, Влтов. У Швајцарији још и дан дан: Виндиш, Градац, Кур, Полесје, Љес, Бјела, Белич, Беленец, Чернец, Дело, Луг, Луганац, Дубин,

Кременице, Лужани, Копина, Замолић, Меч, Руденец, Даледи, Хорванта, Веспрован, Ташна, Висоја, Ставјач, Ветран, Просто, Кунице, Полич, Србашко, Мутенец, Брусин, Зелин, Црлице, Неслов, Паслов, Костнице. У Баварији још и ова: Виден, Бидач, Видо, Браненбург, Бурин, Крајбург, Дољнич, Кућа, Мир, Глерић, Глон, Лек Планеч, Требић, Трезвић, Горић, Дражинић и т. д. Ово још јасније тврди типографија Слав: у Тибингену, која је око 1550 год. печатала књиге на Славенском језику око чега је се трудио пастор Трубер из Кемптена у Старој Срболехији, и био обећао ове превести: „на Хрватски језик на ком — по мишљењу његовом — говоре Далматинци, Бошњаци и Срби „чак до Цариграда“.

10. Енети, или Венети, Венди многољудно српско племе. Ово је за се састављало одвојену и посебну државицу, која је дуго трајала. О свим побројаним племенима како у Малој Азији тако и у Италији, као и о срп. племенима на дан. Српском, сада тако званом Балканском, Тропољу, која ће се побројати, Г. Гиљфердинг у свом делу: „Древ: Пер, Истор. Слав:“ прештампаном из Весника Европе 1808 године — држи да су то била племена, којих видимо остатке у дан Шкипима и Власима. Цел и правац Г. Гиљфердинга јасније се још види у „Писма об историји Србов и Болгар“ у којима хоће на силу бога; све Србе, и остала српска племена да «обугари, мешајући непрестано и бракајући српска племена покорена Хуно-Финском расом Бугара и Авара са именима ових хуно-турских чорда и иноплеменика. У целом том његовом делцу или боље пропагандској брошуруци, јасно се види политика и њени назови, о којој ћемо кад доспемо прозборити, а сада је доста да кажемо: да се том књижицом циља на уједињење свију слав: племена у један огроман колос — руски, па се ради тога изврћу научне ствари и од науке гради карикатура и грдило само да се постигну политичке цели. Овде се заборавља: да политика иде својим путем, а наука својим, и да није сљедство неслагања политичких цели са науком, да се ове немогу постићи. Зар стара српска, а сада славенска племена, немогу основати једно цело славенско спољно укупно, међу собом унутра раздељено тело под дан: именима својим, него им ваља примати име Арији, — љубазни, и т. д. и још које друго кад је то име парско и управо немачких народа? Зар вајно спољно славен: племена ујединење неможе у свом језику наћи за се име, но му треба туђе недоносче? И сувуше смо на себи носили туђинштине. Нек јој је једном крај! Зар да се постигну политичке цели оних који и ноћу сањају о уништењу имена Срба треба нам сада да се најпре прозовемо Персо-Немцима, па онда по милости тек таквих научењака да добијемо име Руса? Ту нема науке, нема братства, нема љубави, нема срдачности, нема правде и начела, кад се непрестано утамањују Срби у Правој - Старој - Србији Маћедонији, Албаниама и т. д. а натура се свуда и сваком месту бугаризам? Мисли ли се да смо ми марва и стока, која ништа невиди и незна; мисли ли се икада о нашој љубави правој, о нашем правом братству, којег има спрам нашег братског народа руског, спрам његове огромне славне државе, спрам његова великог и Белог Цара, што све опевамо и у нашим народним песмама, умећући их одма после Бога и његових светих, — спрам свега што је руско по крви и души, и не да ли ће се тим несправедљивостима довести до тога да се поколебамо у томе и да непостанемо, узинат, који у Срба подпуно влада, још једна Пруска и Ђерманија у место на Лаби и Рајни на Дунаву и Сави, у место на Балтијском и Немачком на Јадранском и Јонском мору и т. д? Хоће да се спрам нас сада овде то што бијашу Пољаци спрам Ђерманских Срба; хоће ли се од браће и пријатеља најрођеније, најверније и искреније браће, своје или се хоћу туђини и не своји? На ово нека одговоре сви они који до сада радише и раде: „дасе распростре народност Волошко Руска — Бугарска — на рачун српске и т. д.‘. Ми остављамо овде и г. Гиљфердинга и његове присталице, уздајући се подпуно у високу и мудру владу, у свестан и братски нам народ руски, да ће већ једном погледати на нас не као: на Пољаке и Дајчере, Немце и Тевтоне, враге и угњетатеље Болгарске; но као на браћу и праве пријатеље, које баш сви угњатавају гоне, утамањују и упропашћавају са њихова добра срца, немарљивости и лакомислености, са изкрености и простодушја. Нама небеше место да се удаљавамо од предмета; потомство ће имати места да нас осуђује за ово но кад разбере наше стање, држимо да ће нас оправдати. А ништа му друго за ово нетреба но да прогледа све дан: списе па да се увери: да Срба и нема више,—по мишљењу ових

— до овде у Србији, Босни и Ерцеговини. Ето, овде је Србија, овде царевина бивша наша, овде Патриаршија, овде престолнице наше, овде народ онај, што све то створи и изгуби. Једном речју: овде је све и сва, а чим пређете границу дан. кнежевине, тамо ? . . . тамо су : Болгари и у Самокову и Нишу, и Пироту и Пећи, и Призрену и Дибра, и Ориду и Прилипу, и у Битољу и Костуру, и у Радовићу и Петрићу, и у Скопљу и Велесу, и у Куманову и у Врани, и Штипу и Берковцуг, и т. д. То је све Болгарско: и вера и народ, и језик и црква, и обичаји и земља, и задужбине целе и разорене, и свеци и несвеци, и умови и тела, и реке и планине. Све је то Болгарија и Болгарска, нема нигде и ништа српског. Што ово говоре Турци и други туђини они бар имају својих рачуна, а што нека наша назови браћа чине неразумемо премда сами мисле да имају рачуна, али се варају јер: они под именом неких рачуна стварају збрке и нерачуне, који ће за нас бити хрђави, а и за њих не најбољи, кад се већ једном отуђимо и пропаднемо. Но доста, нека иду те мисли, те несреће, нека нам се непозлеђују ране и од свога најрођенијег и по телу и души; те и прелазимо на пропало наше. — Прича се: да су се Енети, или Венети, Венди, населили у Италији после пада Троје. Сви су туђини и најстарији писаоци говорили и писали о овоме, но г. Гилфердинг их побија. Скимон Хиоски говорећи о Венетима напомиње, да су имали 40. градова, а не побројава их. А да су они један и исти народ са Енетима мало — азијским, Брезима, Тројанцима, Пафлагоњанама и т. д. јемчи нам тај исти Схимне Хиоски, који вели: "Henetorum vero quinquaginta urbes in illo sitae ad intimam partem. Duos transgressos esse aiunt, ex Paphlagonum regione habitasque circa Adriam. Heneti finitimi sunt Thraces, Jistri dicti" — Они су од вајкада заузимали сво данашње тако звано млетачко краљевство, и преко овога — колико долази — од Алпијских планина па до реке Пада и од Јадранског мора па до Истрије и Гардског језера. На њих су нападали разни народи и то од прилике, на 400 год. пре Христа Гали, на 303 Шпартанци а 186 год. пре Христа су их били баш сасвим покорели Римљани. Међу градовима најзнатнији је био: Патавија, Спино, Алтинум, Адрија дан: Атри, Белуна, Вечета, Град, Видна, — Видин, Видена Целина, Равена. Падва река, а у ову су се сливаде: Треба, Тара, Штира, Тичина, и даље реке: Плава, Боденка, Сила, Медвак, Натиса, Тура, Ливена, Залив тако звани код Равене Ватрена. "Vatreni dicitur" вели Плиније, Срем обл: и т. д. Да су одиста свуда туда живила чиста српска племена, као и по свој дан. Аустријској царевини, ми ћемо, колико нам време и место допушта, ниже навести доказе, а сада овде стављамо само још нека имена места и т. д. која су била чиста српска у свој дан. Аустрији и која су ту од искони и до доласка и покорења Римљанима и осталих скоро и до данас остала. Тако у: — Tabula Itineraria Peutingeriana - Поштанској таблици састављеној око 150 и неколико год. после Христа — и у Tabula Itineraria Antonini — Путопис-у, који указује на све путове римске импер. у 4 веку — можемо их најбоље видети какви су народи живили у Ст. Винделикији — Срболехији - Норици, Крајини, Венецији, Панонији, Рашкој и т. д. 1. Пут у Рашкој или Рацији, Рецији и Винделикији. Ту се налазе ови градови: Кура, Међа, Клунија — Клонија, Бреганција, долази од брег, Таргент на месту дан: Lindau, а долази од трг, тржиште и т. д. Касилака, Вјака, Новоје, Рапа, Августа Винделикорум, при уливу Врта у Лех, Домаша град Лехића, Августа на Срболехији била је зато основана, да заграђује пут нападају немачких племена у бивше српске, а тада римске области. Нова па р: Леки дан: Lechfeld — т. ј. поље Лекића — Ободјак на р: Ковельку, Скорбља, Чарнић, од черни, црни итд. Вељедена, а даље по Дунаву: Виндониша, Србониша п т. д. Бригопана на р. Брежици, Самолука, Септемјаци, Лозодика, Међана — Mediana, Лејнача, Биричана — Biricjana, Ветањана, Драчвина, од драти, борити се, Вјана, или Вјена и Пањана, Радостпана — Radospana, Сербидора, — Serviodura, Радосапа, Вељача, Труса, Веска, веска, вес село — Братанана — Bratanana, Изинишча, Бедајо, Бедако. У Крајини: Литана, Лончиум, Сетата, Јавор, -дан. Салцбург, Лачјака, Трголапа, Овилаба, Овилава, Јовача, Станако, Ловјача, Наморе — Namore — Триђисама, т. ј. Триждисама, Комагена, Вињдобона — дан. Беч. Кроз Норик (од југа к сјеверу: Ларић — Larix, Сијантика, Вируна, Сироте, Жаботинка, Овилаба, Кукале, Гравјаци, Упела, Белидрум — Biliandrum, Пучина, Милета — име лица — Сербјано т. ј. Србјани, Веруга, Јасиница, Залоба. И даље по другим местима: Сава р. Морава, Мокра, Мана, Треба, Кора, Медула, Болеч - Boles,

Камена, Кремена, Матуша, и т.д.

Срби Ђермански, на Балтијском мору и пропаст њихова

Пре него што пређемо ђерманским и прибалтијским срп. племенима, ваља нам да кажемо укратко: да дан: Румуни, који броје на 6000.000 и нешто више душа постадоше од чистих Срба и оно мало од римских и сарматских колониста, као и од доцнијих разноплемених насртача; али им се језик највише изквари напливом немачких, финохунских, турскобугарских, турскоаварских, финомаџарских, хозарских, печењежских и осталих туђина и туђинских племена, који се сви после Римљана туда ширише и башарише. Да пак нису ништа друго до махом поримљени Срби, сведоче нам сва имена места, вароши, градова, река и т. д. која до данас носе чиста срп. имена. Но да сва ова места нису остала пуста, па их те римске чорде, као таква заузеше, јасно нам сведочи то: што се не само Кројавски Банат или срп. крајина са градом Крајевом тако рећи до јуче зваше српским — дан. Краљево кога основа Стефан Дечански српски цар, и које Власи зову Мала Влашка, — него и народ у њему до скоро зваше се само Србјештима што ће рећи Србима, па чак и по званичним актима; те је тако и данас још и у самом народу. Сведочи нам још и то, што и ако сав народ у тим земљама говори данас тако званим влашким језиком, или као што га сада крсте у Румунски, опет међу 6. милиуна Влаха има више од 1,5 милиуна Срба, и више од пола милиуна данашњих Србо Бугара, који се још сасвим исповласише. По овоме и осталоме до сада наведеном она Контемирова у његовој књизи — Истор. о Жиз. и дјел. Мол. гос. књаз' Констан Контемира Мос. 1783 год. од 1. до 33 стр. у предговору — гатања, као тобож да су дан. Румуни, ама баш прави Римљани — невреде ни две паре и као да су славенска дан. племена смес Сармата и Татара. Ствар је чиста и јасна кад се само зна ово: да у дан. румунском језику има бар 3/8 разних срб. речи; 2/8 римских, толико циганских и 1/8 раз..турских и немачких племена, да су им сва лична имена чиста србска; да су се служили у цркви и у држави старосрбским језиком до скоро, као и писменима до Кузе; да им постаде ова држава опет од Срба и то баш у тако званом Банату, или Бановини Срба: те се од туда господари ове крајине српске садање Мале Влашке, или Србешта, и зваху непрестано Бановићи од Крајова — Banovitz von Крајова. А ова је се покраина звала још и угро-влахиом зато што је Влајко син Радулов обвезао се био плаћати данак Маџарима у 1324 г. Одтуда су у данашњих и старих Влаха имена: Војвода, Господар, Књаз, Бановић, Хетман, Бојарин, Постељник, Дворник, Погарник, Кључник, Шатрар, Исправник, Кућелник, Столник; велики Кључар, Служатар, Ђак, Маченосац, Житничар, Питар, Купар, Путничар, Коморник, Тужар, и т. д. „као: кама расуи де жптница, ватавул де столничај, ната вул де дворникул, де трг" и т. д. Све су ове речи чисте србске и само се у Срба свршују имена званија и занимања на ар, као: качар, чизмар, бравар, водеинчар, секретар, угљар, шумар, винар, стенар, и т. д. То исто сведоче и имена лица која се налазе у њиховим старим споменицима и која се и данас налазе као: Мирча Радуловић 1382 год. даје манастирима Тисменском и Водицском села, која носе имена чиста србска и остало, Владислав, Жупан Драгота, Станчул, Жупан Бјелота и Манчул, Бојарин Веља, Драгош, Оприш, Иван. Даље Хрисовуља од 1437 г: помиње Влада војводу Рајна, Радула, Драгомира, Албула и Влксана или Вуксана Бољара. У њој се спомиње: жупап Војко, жупан Годор, и жупана Нинча, Мирча, Бодин и т. д., а у другој опет жупани: Вуксан, Татул, Србул, Јарчул, Шербан, Добрица, Стојко, Цапаљ, Негрев, Буда, Вукул и тисућама других имена срп. — види Влахо-болгар. или Дако-слав: грам. Вен.СП .1840 г. — Једном речју:свуда и на сваком месту спомињу се само чиста и најчистија српска имена и званија, којих у осталих слав. племена, од кад се одвојише од Срба, не налазимо. Тако исто и ове речи: баб, баба, баћа, тма, безн-а, бичју - бич, боб, богат, бодри, бричи—бритва, вериг-е, поклон, даждје, — данак, нерад — лењи, обли, отав-а, трјед-а, код, куп-а, куји-а, камен и т. д. показују оно да су за што их ми и наводимо.

А да није то, онда како би могли Бодрићи из Дакије - сад. наше Румуније — још 824 г. по Христу слати посланике императору Карлу Великом на сабор у Ахен и жалити му се противу насиља од Бугара. У исто време, вели животописац Карлов Егинхард, јаве Карлу: да му иду и посланици бугарски, а овај заповеди: да му не долазе; но где се застану у његовој земљи ту да се и задрже, а међутим призове к себи најзнатније мужеве ових Бодрића." Шта из овога излази? Излази прво то: да су ови Бодрићи живили у дан: Влашкој, друго: да су имали своју велику државу и као такви, да су слали своје посланике другим великим државама и 3. то : да су на њих нападала уралска фино-турска племена Бугарска, која неке пропагандисте хоће још у оно доба да уврсте међу дан: славенска, а тадања чиста српска пламена. Молимо само ово: да нису били Бугари финско турско племе како би се српска племена жалила противу њих чак Карлу и Немцима, кад видимо: да сва српска племена од Италије па до Грчке и од Балтијског мора па до Јадранског и Јонског устају ни Римљане и боре се с њима? Не жале ли се овде Срби Бодрићи Карлу на Бугаре као турско аварске чорде, на које Карл војшти? Да пак нису изкореењена и изсељена сва српска племена чак из Мале — Азије, а камо ли из данашњих српских земаља и од дан. турском и аустријском царевином све и до 7. века по Христу, и да су Срби у свим тим земљама живили као робље, грчко, римско и остало — сведоче нам јасно Михајил Сирианин који вели: да су српска племена у Малој Азији, или тада већ тако звана Склавинска т. ј. робска, — као да има и ропских племена, и као да има на свету и народа, који се зову од радова својих: бријачки народ сејачки, жњевачки, шиваћки и т. д. — у време Јустиниана — а то је око 690 год. по Христу—имала преко 70.000 коњаника, с којом су, војском, служила у најам императору. Но када су Арави побили Римљане, они су ступили у заштиту Калифа који им је и поклонпо бив: њихове земље око дан. Антиохије и на острву Криту вид. *Chronique de Michel le Syrien Jour: Asiat 1849 Avril et Mai p. 339.* — Одкуда би и за кога постале епискупије у местима чистим српским као: 1. У Моглену у тако званој садањој Македонији још 692. г? А да тај Моглен није тунгуски или камчадилски сведочи му и само име његово, а да није ни елински ни римски такође јемчи то што је основан и подигнут на развалинама старе Едесе. Даље 2. у Драговици, или месту Драговића, који нападаху још у 6. веку на Солун, дакле пре мнимог досељења Срба у 7. веку око 879., 3. у Рептини и 4. у Србици дан. Серфици код Солуна; такође се спомињу епискупи око исте 879., г. 5. у Сетуну још око 689. 6. у Језеру 897. 7. у Велестињу. 8. у Васињу, 9. у Гардину или дан. Гардику и 10. у Мелнику око 890. год. спомињу се такође епискупи, а колико их је још пре тога било у побројаним и другим засад непознатим местима то само Бог зна? Напослетку — вид. Глас: 18. стр: 310 — јасно се говори да се: престо патриаршије св: Апол: Павла простире, до Равене, Лонгобарда и Солуна, као и до Склавена — Срба — $\Xi \chi \lambda \alpha \beta \omicron \nu \epsilon$ — Авара у Панонији и Скита. Да нису одиста живили Срби и у време Христа и после овога свуда овуда, како би могли учени људи тврдити: да су некада сви народи од Оронта у Сирија па до Данцига у Ђерманији; — а друга опет од Евротаса у Грчкој па опет до Данцига - свуда туд, и сви народи у том простору, од искони па до најпрвијих времена живили и говорили један језик? Што сада говоре бивша млога и силна српска племена: шкопски, грчки, румунски, турски, мађарски, италијски, немачки, и друге језике, то није слѣдство да су некада у тим бив: чистим српским земљама живили туђини. Огромност и величина племена срп. или садањих славенских, може нам протумачити живовање њихово свуда и на сваком месту и даље од назначеног простора и земљишта. Одтуд налазимо године 820 и раније у Халифа Кордонског Ал - Хакема 2000 телохранитеља Срба .У Абдурахмана III око 950. 4000. Одтуд налазимо Србина Сабуре да влада као цар у Бадахасу од 1009—1016 год. Тако у разним договорима Мљечића још у десетом веку налазимо чистих српских имена: Брада, Добрашин, Будина, Станко, Благошић, Вукашин, итд., а видите то нису мацуска, или башкирска каква имена? У Сиријског паметариста, познатог подименом Бар Евреји — рођ: 1228 ум 1286. — налазимо ово: „Прве године владе Мосшаркија изашли су разни народи, као: Алани, Славени — Срби и Лазги. Они опустоше сву земљу до Адербјадјана, отму град Бердау и убију у њему 20.000 људи, па се врну натраг.* А кад Латини освојише Цариград 1204 године онда налазимо у деоби империје и област српску у М. Азији — *Provincia Optimati, Provincia Nicomedia etc:* - *Provincia Σε ρ β ο χ ω ρ ι ο ι ζ* т. ј: Српска. Тако налазимо око

754. 691 и т. д. год: свуда у Азији и на сваком месту Србе. Тако је још у време Јустинијана, дакле пре мнимог пресељења Срба у ове земље овде, у Малој Азији било 30.000 војника Срба сабраних у тој земљи, који су састављали одабрану војску под својим војводом Невулом — Нεβολον. Но све то на страну, али питамо све противнике Срба и њихове старине: Како је могао наш цар и император Душан постављати у старој Троји у Малој Азији свога намесника да тамо није било Срба? Ево подлиних речи летописчевих: *"Богдану мужу искусну во воинствених потребах одал Ассак в Тројади"* и т. д. — види В.И. Ламан: О слав: в: М: Азији. По Вељтману и другим новијим паметаристама живила су срп. племена у свој дан: Ђерманији па и у Данији, која је се још и звала Србија, и нешто у Шведској тако званој Богусланској и Смоландској области, у којој се и дан данашњи народ одликује оделом, језиком и обичајима од остадих Шведа. У тим областима, као и по другим местима, колико нам је познато, међу многим именима места и т. д. која до данас остадоше чиста српска, само ћемо укратко идућих неколико казати, остављајући до другог пута да о овој ствари, као и о срп. племенима жившим у Ђерманији, коју више кажемо. Тако дакле племена: Смоланд, Богуслан, Богуш, Нерика, Даљкарлија и Умео Здрављан области, као и Севар р. Јадерн, Медопад, Геретаљен Маљуига, Спљан, Божан јез: Орша р: Мора, Мотала р. Скора, Бравичен, Супебра, Раба, Села остр. Даља р. и Богуслани, Богуши, Смољани, Рекарни и Миљани племена, јасно сведоче наш навод, као и лична имена: Богуш, Годрун, Вулистан, Љуба, Раде, Рашко, Драго, Лакман, Бојемунд, Одо, Ателстан, Ивар, Горда, Сидок, Татил, Ласкар, Сваран, Смирди, Милан, Божа, Радан и тд. Осим овог сам титул шведског краља вели, да је он: краљ Шведски, Норвешки, Веноски т: ј; вендски, или српски, Готски итд. а овако се не би могао звати, да није негда владао над неким делом срп. народа, који живљаше у његовој краљевини па се доцније прели у Шведе. Да су одиста Срби живили као Срби и у 13. веку по Хр. дакле пре и 600 и нешто више година, у дан. Шведској јасно нам још сведоче имена: Вукашина, Ђурађа и Нелпана, итд. који се у то доба угураше у дан. Француску. *"Totum residium Vulcanini domino regi Franciae remanebit"* и *"in perpetuum dimittimus et quitamur Girortium et Neelphan et Volcasinum Normanum"*, итд. записано на карти de pace Exolduni inter duos reges ano M.C.X.C.V. и Charta pacis inter regem Francie. et reg: Angl: Johanno mec. Види стр. зибл. и поход Викин. Стринхол: — Од ђерманских, или Срба из тако зване свима писаоцима Велике Србије, краљ Рашко војевао је на Инглиску, ту био побијен и ослепљен вели Раић на стр. 147 своје паметарнице. Но ван њега, многа су племена српска живила па пропадала у Инглиској. Тако међу осталима Вулићи, основали су град у Ингл. Вулић, који је данас најзнатнији, са својих бакарних фабрика. Тако исто млого и тисућама управо имена места вароши, градова река итд. у Инглиској, то нам сведоче, као: Силапа пл: Драгеда, Мајак остр. Вилар р. Сабера, Серба, Каљна р. Ротар, Родна, р. Љиг р. Братана Ужа р. Медвај итд. Тако се исто зна да је била цела област српска још у 2. веку по Христу у дан. Инглиској, у којој су била ова чиста српска места: Дуговица — Delgovitia или Дрговица, Сарбјодуни — Sarbioduni итд. која чиста српска имена носе, а наш навод сведоче. Осим свега овога најјасније нам сведоче многи обичаји баш у оним крајевима, у којим живише па се угасише Срби, у дан: Ингл: а нарочито гајде и остало. Ми сада само напомињемо све ово остављајући до другог пута, кад ћемо ствар опширније и колико нам силе допуштају представити.

Грана Срба, која је од китајске империје преко Сибира, дошла у Европу, настанила је се у дан: Ђерманији, једном делу Франдуске, Белгије и Холандије, па из ове један део отишао у Енглеску данашњу и тамо изчезао у Англо-Саском народу, оставивши после себе као знак свога тамош: бића, горе споменуте градове, стотине села места итд. која до данас носе чиста српска имена.— Она обухвата, осим споменутих у Рајићу и у других осим многих ситнијих српских племена још и ова:

1. Поморјане, живили су од реке Висле до Одре, по брегу морском. Кроз земљу ових Помораца протичала је река Прситица, која је делила ово племе на двоје: западна страна од ове реке звала је се Предњим, а источна Стражњим Приморјем. Муђу овим српским племеном живила су још

српска племена, у истом простору као: 1. Рани иди Ранци, 2. Волићи или Вељићи, 3. Рујани или Рујанци.

2. Племе Вељића или Љутића, живило је западно од Одре, а међу овима Укри на реци тако званој Укри, а ови Вељићи или Љутићи опет делили су се на 4. главнија племена: 1. Патаре, 2. Доленићане, 3. Широпане на реци Пени и 4. Кићане. Вид: (Адам: Бремански: у *Gesta Hamenburgensis ecclesiae pontificum Oddaru Pomeranos dividit a Vilzis*, а исти за Вељиће или Љутиће вели у истом сачињењу: III V. 21. стр. *Cum multi sunt Ynilorum populi fortitudine celebres, soli quatuor sunt, qui ab illis Yelici, a nobis dicitur Lutici. Ni sunt Hicini et Circipani, qui habitant citra Penimflovium et cet.*

3. На југозапад од Велића, или као што их Адам зове Љутића, живили су Стадорани на реци Спреви и Хавољу, они су се такође делили на неколико племена, међу којима онај знатије је било: Брежани при изливу Хавоља у Лабу. И Стодоране и Брежане често зову једним именом Гавољани.

4. На северозапад од Гавољана и Љутића живило је српско племе Бодрићи, или Абодрити немачких писатеља. Они су заузимали сав брег Ерског, или садањег тако званог Балтијског мора од Реченице до Свећина реке. Кроз земље овог српских племена протичале су још ове реке: Лаба, Бела, Травна или Травник, и Свећина. Ови Бодрићи звали су се још и Рарозима, а и делили су се на многа мања племена, међу којима су 1. Вагри највећи јунаци на мору били, 2. Полабци; а међу Лабом и реком Ступеницом живили су 3. Глињани; истоку по реци 4. Варнави, Варни; 5. Раци т. ј. Рашаниса Рациградом; а у Вагра је био и остров дан. Фембра. 6. Кашуби који су у 19. веку изумрли, 7. Доденићи и 8. Ратари. Ови су дан: понемчени Штетинци. 9. Вилинићи око дан. Берлина или Брандербурга, 10. Бризанићи. Они су дан: Хавенбурци 11. Ере или Ерули. Они су дан. Мекленбургци; 12. Бризнићи, или д: Пригнићини и Перлбергци, 13. Хавољани или дан: Ховелбургци, 14. Сединићи или дан; Штетинци, 15. Кислинићи дан: Грифенвиздци; Рарози, дан. Штолценци и Анкламенци, 16. Србићи дан: Најбранденбургци; Варни су дан: Роштохинци, Буцовци и Густровирци; 17. Бодрићи или данашњи Мекленбургци и Шверинци, Полаблани су дан. Рацебуршци; Вагри и 18. Љубенићи дан: Љубегсци и Алденбургци; Рани и Рујани или дан: Ругијани; 19. Глинићи или дан: Аненбургци; 20. Сороби и Срби дан: Сервестани; 21. Лужички Срби или данаш. Саксонци, Мисници и Липисцини, 22. Милчани такође Саксонци данашњи и Прусији. Тацит описујући српске земље даје им сав простор од стране Галије, Рација и Панонија, који заузима Дунав и Рајну, са стране Сармиције границе су му несталне; а сав остали простор њихове земље опасује Ерско, или Србско, море са многим, острвима и заливима, у којем су Римљани, он вели, од скоро, пронашли још неке нове српске народе, па чак и са царевима. Осим целе данашње Германије Срби су још живили и у већој чести данашње Француске, па ево нам доказа у истог Тацита и Јулија Цезара *De bello Galico*, а у Тацита *De moribus Germanorum* к. XXVIII.

...

Међу свима народима, осим Гала који нападаху на Рим и његове области, били су Срби најужаснији нападачи са осталим племенима српским. А зашто су Срби нападали чак из Даније дан: са Српског мора и из Франц: на Рим јасно је кад се зна: да су ти њихови нападаји били само због повраћаја отетих од Срба земаља, које су биле овуда у сад: нашим и другим местима; јер се из тих земаља најбољи и најхрабрији удалише нехотећи сносити римски јарам, и одоше својој браћи живећој на Српском мору у вечне снегове и ледове, молећи за помоћ и за избављење те са истим Србима, који насељавашу сву дан. Германију, почеше дуге борбе противу Рима и његових развратних Квирита, као што каже Тацит, к. 37. *De moribus Germanorum*: "Близу Океана живе Срби, народ у садање доба доста слаб; али пређе по својој слави огроман и велики. На величину

тога народа показује огроман бив: стан њихов с обе стране реке Роне. По пространству овога може се судити о величини и сили непостижној тога најхрабријег на свету народа. Кад је се навршило 640. г. о саздања нашег града (на 60 год. пре Христа) и то у време консулства Цецилиа Метела и Папирија Карбона, први пут код нас чули су се ужасни звуци српског оружја. Од тога времена до другог консулата Тројановог свршило је се 210. г. како се ми непрестано боримо да би покорили те Србе, а колико смо несрећа за то време претрпили, то само богови знају. Ни војне Срба у Италији, ни војне за покорене Картагена, ни војне за освојење Шпаније, ни за покорене Галије, ни за покорене Партије, нису нас скупље стале, нити нас све скупа више тиште од војни за покорене Германских Срба; јер је слобода Срба рђавија од царства Арзасова...

Појава Хуна у српским земљама и стање источне и западне римске империје у то доба

Пошто Ерманарик готски краљ разпростре своју власт над свим српским племенима, живећим од Балтијског мора па до Дунава, и од Црног мора па даље сјеверу, захватајући ђерманска племена и земље, јављају се ужасни Хуни народ Финско-манголске расе. Први судар Хуна са Готима и њиховом државом били су узрок Роксалани Сарматско племе, којима је био тежак јарам готски; те су Хуне позивали на помоћ против својих господара. За ове договоре Ерманарик ужасно казни жену поглавице њихове и везавши је за репове четири коња живу је разтргне. Помоћ Роксаланима, Сармитима и осталим од Хуна неизостане. Хуни су дотле били покорили сва Турска племена од Урала, Каспијског мора и даље идући Црном. Међу покоренима били су и Срби живећи тада на Кавказским горама и око Каспијског мора, Алани и остали. Борба буде и Готи подлегну овој; те Ост-Готи обвежу се Хунима данак плаћати. Визи-Готи напротив под своја три краља: Атанарихом, Фридигерном и Алавитом договоре се, да се боре са Хунима; но глас о појаву ових тако преплаши ове мучиоце српске, да у место одбране... први побегне у Карпатске планине, а други двојица предаду се Источној Римској Империји, пређу Дунав и населе се у земљама те државе. Међу овим насељеницима 200.000 било их је са оружјем: "а остале неси могао пребројити колико песак у мору" као што вели Марцелин. Угњетавани римским чиновницима, и негледајући на дате таоце у деци и оружју, они једно с тога, а друго из страха од Хуна, јер су се ови приближавали Дунаву, — навале на Империју и 378 год. 9. Ав. код дан: Једрена побију римску армију, спале импер. Валенса и заузму сву Тракију и Маћедонију. Међу тим и сам Атанарих тајно пређе Дунав, те се придружи осталој својој браћи. Један део ових, у броју 200.000 војника, под Радогајсом нападне на Италију, а остали опљачкају Маћедонију, сву Грчку и Атину, у којој сруше и храмове идолопоклоничке; па пошто, по наговору источних императора, нападно на Италију, настане се у Илирику и у овом оснују независну државу. Ужас је владао свом Италиом, у којој 6. Ав. 410 год. робови отворе врата опседнутог Рима; те га Гали опљачкају свега за пуних 6 дана непрекидне пљачке. О овом ужасу писао је блажени Јераним: „Кад је се угасила светлост целог (света) мира, и кад је била одсечена глава Римској Империји; тада је погинуо цео свет у једном граду; мој је језик занемιο, и ја сам у бездну унижења сурвао се. Сиријски шпекуланти куповали су римске жене и госпођице, те их продавали по трговима." Можда варвари Готи, под својим Адариком, и не би напали на Рим, да неје глупост и сплетка придворних око Императора свргла са звања Стилихона, који је пређе растерао Радогајса са његових 200.000 војних да несу глупи Римљани, а по своме варварству и зверству, заповедили: да се све жене и деца војника варвара у римској служби побију. Несрећу, коју постигнуше, Тамкануз Гајиј Рутили Кумациан описује овако: "Од тог доба од кад је Тошкану и пут Аврелијев опустошила рука Гота, и од тог доба, од кад домови незастављају разпростренење шума, пустара, и од кад мостови неупдржавају реке; безопасније је поверити се неверном мору", (него верној земљи италијској). Тако је дакле страдала римска Империја, некадашње страшило и пакао целог света. Но њој још неје враћена жалост за срамоту. Хуни, по смрти својег старешине Белханамира, живели су под разним племенским старешинама. Њихове чорде разпростреле су се

око Дунава, који је био природна преграда да не насрну на Источну Римску Империју. Пре него што кажемо коју о њиховом Атили ваља нам да напоменемо: да су главни и најзнатнији сајузници, или боље рећи покорени народи, Хуна били Каспијски Срби и Алани, ван осталих многих. Но негледајући на сва та разделања Хунска на племена, пак су покорени народи строго од ових зависили. Док су год овако раздељени били на многе племенске старешињице и племена Римљанима не беху опасни, но шта више још корисни, служећи у војсци ових. Тако се прича и за самог Атилу: да је у младости био римски војник. Тако се зна: да је цар њихов Улдин бранио Рим као римски начелник и пријатељ, од Гота и других варвара. Но обе Империје не беху дуго сретне, а то с тога што се међу Хунима јави знатна личност, којој суђено беше: да застраши цео свет т. ј. обоје Римљане и Гало-Немце. Честољубиви и властољубиви, а хитри, Атила, са братом својим Бледом, око 435 год. већ је сва хунска племена подвргао био под своју руку. Докле му требаше брат, као оруђе ради постижења сопствених цели, дотле га је трпио и с њим подједнако власт делио, али, кад му овај поста не само излишан, но још и на досади, он га, по азијским законима и обичајима, 444. год. у мртви; те тако оста сам самцит господаром многобројних Хуна и покорених народа. Прво дело беше му: обезбедити и повисити данак, који му плаћаху обе Империје, као и закључити уговор: да му се издаду сви Хуни у служби ових, а тако исто и они који би убудуће прибегли истима. Њему је требало још неко време да у Азији, за свога сина Ејлака, или Иллака, обезбеди неке земље покорених Хазара и других турских племена, што је на скоро и учинио. По овоме окрене се свуда и на све стране противу Гало-Немаца, као да их је особито мрзио, и као да им је се имао за што светити. Овоме су узрок били, по свој прилици Каспијски Срби, његови верни сајузници и поданици, које сви зваху Хуно Сабири, или Срби т. ј. Хунски Срби, и који, као први поданици Атилини и Хунски, могаше нешто израдити за своју браћу, над којима господарише до Хуна Немци. Напоследку и сама та околност, што су ови били робови немачки, и што им је стало било до тога, да се освете оваким страшним и најужаснијим угњетачима, спрам њих је хитри Финомонголски заповедник, који бејаше и ваљан политичар, имао више расположења, него спрам Гало-Немаца, као господара и људи, који имадоше и војске, и спреме војене, и власти, и тако рећи државе. Једино је ово, а не као што Славенофили, на основу тог расположаја, тврде: ка бајаги да је Атила са свјим Хунима, био Славенин и то Бугарин, или са Волге Рус. Кад би се тако по ђејфу и вољи могли преливати народи у Славене и Русо-Бугаре, онда би ови Хуни били пре Срби, као што ова веровања Гота и Данаца сведоче. "Slavos olim et interdum Saxones postea Vinedos, Vendos dictos atarie nostris Hunos audisiiss" (т. ј. под именом Хуна наши су стари разумевали Србе (Славене Балтијске, а ту су живели од искана само Срби) по некад Саксонце, које доцније називаху Србима (Виндима, Вендима) Напоследак и сама сага Hervrar каже: Edit sumar et Heidrekr Kongr var i hernadi, kom han lidi sinn vid Hunaland: Hunli hiet kongr er par riedi fygrir: dotter hans hid Lunfa (Slava)" (т. ј. Летом је отишао краљ Хејдрек на војну и дође са војском у земљу Хунску (Србску), којом владаше краљ Хлум, или Хум и у ког беше кћи Слава.) Но ми не можемо извртати паметарске истине, нарочито кад сазнамо и легенде, које се створише о Атили и његовој личности. Ове се деле на три дела и то: 1. Грчколатинска, или хришћанска, види Атилу као изрода ђавоља послана богом, да казни Римљане за страшне грехе и ужасне разврате и не наравствености. У ових Атила ваља да се приближи што више ђаволу те му је с тога: глава ћелава, уши велике долазеће до размера магарећих, глава често магарећа и т. д. Једном речју: Атила вала да наличи на Анти-Христа, па мирна крајина; те на тог и наличи. Друга Нормано-немачко-галска у којој Атила неје ништа друго: до чисти Карл Велики, па је и био, и добар, и разборит, и више грађански но војени човек. Само Гото Нормани хоће да га преставе, по свом карактеру, крвожедним. По трећој или назови потомака његових дан Мацара, он је онаквим каквим га описује Приск изосланик Цариградски у год. 449. к Атили. Овај је видео Атилу лицем к лицу. Такви је исти каквим га описује и Јорнанд 550 год. и Проспер Аквиријски и Идације шпански епискуп. Ови га описују ни узми ни остави до каквог данашњег правога Мацара, Бугарина дунавског и из Добруче са Волге Татарина, иди Киргиза. У њега је: нос кратак, широк, при челу сасвим га нема, на врху издигнут. Он је мален, дежмекаст, шишкав, кругуљаст, с кратким дебелим вратом широким раменима. загасито црнпураст, подочне кости

врло изпупчасте, лице широко, затиљак затурен натраг, као кијак, или иде у вис једном речју: прави Монголин и друго ништа. Но да баш овога свега и нема, и да наличи на каквог чистог Славенина, опет нам паметарница каже: да су Хуни разбијени Кинезима у првом веку, и почетку другога, по Христу, са разширених кинеских граница, чак до дан: Сибира и скоро Каспијског мора, и отуда овима (Кинезима) прогнани и отурени, зна се: да су се Хуни неколико тисућа год. пре Христа, непрестано борили са Китајцима и то као Монголи и Фини, а не као какви Славени, Немци, или који други европски народ. Што се у Атилину стану налази људи, који праве и сију пиће сготовљено од жита, ζ ι τ ο ζ — €то неје никако чудо. Узмимо само његову војску, која је, пошто он посла своје посланике 450 год. у једно и исто време у Цариград и Рим, и који се ту јавише Императорима са речима: „Мој и твој господар, заповедио ти је: да му приготовиш твој дворцац.“ — ступала у Галију; па нам не треба никаква слављанофилска поповања. Војска му беше састављена из свију готово народа европских и азијских, бар граничећих се са Европом. Прво стајаху, у његовнм војеним редовима, Ост-Готи, са три своја краља; за овим Гепиди, под својим владарем Ардариком?; Ерули, или српске Ере, од којих стрепљаху и сама најварварастија и дивља Галонемачка племена; за овим Сцири, Турцилинги, Бургунди, који пре тога, занешени хришћанством, разбише Актара цара Хунског; за овима тако звани Хуно Срби, или Каспијски Срби; за овима: Уархуни, Хуни, Утургуни, Ургури, Кутургури и т. д. т. ј. Маџари, Бугари, са разним Монголским и Финским племенима. Неје ли ту дакле могао видети човек и правог Мангола и Европца са својим припадностима? Неје ли ту видео свакојаких људи, почев од загасито црне масти крутуљастог и широког лица Хуна, Монгола, или дан изродка ових Маџара и Бугара, па све постепености у боји лица и косе, до беложућкасте косе Србина, са плавима очима и белим лицем? А сваки тај јахао је свога коња, па још на своме седлу; држао је свој мач и друго оружије. Атила му неје могао дати, а неје ни имао одкуда; јер он неје ово ковао и коње патио. Шта више, он их неје могао не само слити у један народ, све баш и кад би хтео; но неје их могао све ни оденути у своје хунске дреје, јер је и сам ове отимао од других и туђе и навлачио на своје људе, а никад их неје правио, нити је имао за то времена и знања. Борбе Атилине ми, нити смо позвани, нити нам је потреба, наводити. Ствар је свима позната: да је притесњавао све и сва, кога је год могао и колико је год могао, неразбирајући, ни за веру, ни народност. Једина му је заслуга што је допринео: да се што пре сурва огрезла у гресима и у сваком неваљалству једна и друга Римска Империја, гурнувши их још више у понор разврата и неваљалства. Њему имају Славени да благодаре: што је својом силном и снажном Финомонголском десницом проредио и ослабио галонемачка племена, која му негда измакоше у Азији робства, и која је он са особитом вољом гонио и утамањивао. Благодарећи њему и учињеном сајuzu са Вандалима (од којих су дан. Бошњаци, који се још зову ајдалије или вандалије) српским племеном, живећим тада у Африци; па и ако тада Атила не узе и не опљачка Рим, то учинише Вандали, као сајузници и пријатељи његови. Да су Вандали одиста били српско племе јасно нам сведоче ове речи Адама Бременског : (Serbes) Servia (Sclavonia) amplissima Germaniae provincia a Vinilis incolitur, qui olim dicti sunt Vandali (vid. Adam Brem: 1.1.2.c.6.4.) а тако исто вели Vambecius у свом Orig: Hamb: 1.c.ss. Српски језик у Хамбургу зове се Вандалски (Liguam vandalicarum voc. vinilogum) Узроком Атиле непаметни и развратни као и остали, импр: Валентин својом сопственом руком 454. год. уби спаса Империје, славног Ајецију, који у Галији устукну силу хунску. Али и овај развратник не царова дуго; јер га 455 год. уби сенатор Петроније Максим, који се обуче у крваво одело императорово. Већ 453. год. лежаше Атила, у сред свог брачног, са Алдином веселја, мртав и то онај Атила, који застраши цео свет и од чијег се страха изседи сва Падуа, па се настани на мору, где у страху основа богате, но развратне Мљетке, или Венецију. Чорде његове како су се саставиле, тако су се и разпреле. На 16. година после смрти његове т. ј. 469. већ и мртва глава сина његова Денгезита оде, као знак подле римске политике, у Цариград, а од силних његових Фина и Хуна већ не оста ни гласа ни трага. Смрт његова и распадај његове огромне државе од Јадранског па до Балтијског, или Српског мора, и од Рима тако рећи па до Цариграда оживи, тако рећи, српска племена у целом том простору; ови дигоше главу и почеше се силити и снажити, јер немаше ко да им смета у томе. Источна империја попуњаваше изпразњене Хунима

благајнице и проређене Гото-Немцима војнике, а нарочито сви и сваки грабљаху се да ступе на импер: столицу, како би и оно мало државна богатства и силе поцрпели и расули. У Риму не беше ни за длаку боље. Осим страшњих, свију способних и грабећих се за императорско званије, лица, варвари зобаху и оно мало римског добра, што остаде непозобано. Војска, у место своје војене вештине, упражњаваше се у непрестаним изборима нових и нових императора. Негледајући ни на титулу Императора: Dominus (господ) ни његову aeternitas (вечност) ни на majestas (величанство) ни на све окружавајуће га свето, вечно, преузвишено, благословено, безсмртно и т. д. као sacrae cibiculum (свете особе) sacrae largitionnes (св. сакровишта) и т. д. груби и незадовољни војници вечно су давили и гњавили ове, те друге постављали. Још је Септимије Север учио своје наследнике: „Лажите војнике и смејте се над свима осталима.“ Императорске вечне, свете и величанствене главе летеле су непрестано с рамена њихних, као старе печурке са трулих пањева, негледајући на то: што им за живота њихова, њихове кипове обажаваху и у ред богова увршћаваху. Ово је овако и морало бити, јер Рим не беше оно што је био негда. Он је био чорда рамзесових још дисциплинарних, а сада посве развраћених свију народа, војника који владаху над разним покореним народима. Његово право и све египатско-жрече тајне сенатора и патриција беаху и народу одкрите, доцније изсмејане, презрене и заборављене. Сталеж рамзесових војника оно мало своје египатске крви мораше разтуривати по жилама многих покорених народа, а у своје жиле примати бујне реке, а не струје засушивајућих се поточића; те тако Римљанин не личаше више на Етиопца. Стари Рим неприличаше на нови, а нови, ни у длаку неналичаше на стари; у старом Риму, или сакривеној Српској Хваленцији, беаху рамзесови војници, који покорише околне народе и над овим господарише, беху аге и бегови; ту бејаше борба међу плебејем, или вечним робом, са патрицом, или вечним господарем. У овој међусобној борби покорише те обе силе Шпанију, Картагену, Грчку, Парсију, Јудеју, Сирију и друге богате и изображеније земље. Са покорењем ових рамзесових потомци непрестано се богатише како са урађеним богатствима, тако исто и са робљем, које умеше ови јунаци градити и стварати. Рим благоваше и аговаше; ама са покореним народима улазе у крв и државу римску, и масе варвара, које такође хоће не само да робују, но и да господаре. Стари поплеснивили сенат и сва устројства затресосе се, а дивљаци почеше се облачити у императорске ћурдије. Докле иђаше та борба с влашћу и господством народ пропадасе од тешка робства и умора; али сад наступише борбе ових међу собом, а и земаља не беше више изображених, у којима би се могло што год ућелепирити; те да стари и вечни Рим само ждере и тражи што готово од других да отме. Оно што беше робља изображенијег, са глупости римске, поста јадна и незнатна раја, која мораше обрађивати земљу и вршити многе ситне безкорисне послове у господским домовима као: при сваком часу дерати се и викати у место садањег нашег избијања часоказа и тиме показивати време господарима, лајати као псето и т. д. а не радити већ знајуће занате. вештине и т. д. У државном робству ово је морало излазити у аренама и циркусима те се борити, међу собом и са љутим гладним зверовима за насладу Римљана. Борбе ове заузимале су понеколико тисућа људи, који су често сви плаћали животом. Међу тим, као што рекосмо, богатих и изображених земаља нестајаше, а варвари око граница римских, голи и боси, гладни и разпојаси, чекаху и погледаху на Римљане, као на богове, но са тим својствама, који се могу опљачкати. Разврат, луксузи и ужасне потребе идоше узастопце, а ове праћаху највернији другови: скупоћа, глад, помор, незадовољства и остало. Римска држава, као и сви војници, подедида је се у два ужасна и свима дравилама одвојена један од другог табора, и то један у коме владасе квиритска разњеженост, најгаднија и најужаснија деморализација а са овом, од тешких наслада, таква изњеженост и слабост, којој требаху ви језици детлића, гњезда колибри и остаде њежне и најскупоценије ствари да се само та преслабачка женкарош подкрепе и изхране. Њима требаху одела од злата и драгог камења, а за то све ваљаше да се стара други табор. Напротив у овоме другом не беше већ више ни душе ни срца, ни силе ни снаге; јер му све одузеше, што имаде па и ћери, и жене, и децу обојег пола и т. д. Овај не маше ни леба да једе, а камо ли што друго. Он га не умешаше већ а и немаше с чим ни да произведе. У војсци владасе то исто т. ј. или претерана разњеженост, која не беше већ ни за насладе сопствене снажна, да их

готове ужива, а камо ли да се бори и бије, а друга страна беше грубља и дивљаста од свију варвара и дивљака. У прва времена, римски војник, огледало овог сталеза, врх производства, силе и храбрости: подиже огромне путове, насеобине, градове, градиће, тврђаве, вароши, паланке, дивне водове, прекрасне храмове и све остало, и то све својим сопственим знањем и рукама, тако, да га кажњаху за изгубљену битку само радом и трудом. Он се у то доба мољаше богу и старијима: да га воде у рат да погине; јер воле и погинути но с радовима, и у овима, жив упадати у земљу и затрпавати се у овој. У ово време нехваташе квинтима снаге да бар обиђу те путове, које им подигоше предци да поправе то све направљено ит. д. и ако грубија маса, вечно се дераше: "немамо леба и воде, скапавамо од глади, жеђи и голотиње" војник напротив викаше управљачима: „Ви нашу крв и живот уцењујете на дан у 10 асова (3 гр. и 5. пара чар.) а то нам не стиже ни за одело, ни за оружије, ни за чадоре, а још морамо плаћати за одпуста и одкупљивати се од тиранства и нечовечанства центуриона" и т. д. Несретни војници морали су плаћати: за 1. фунту говеђине 12,5 гр. чар. 120 гр.чар. за најгрубију обућу тако звану caliage (каљаче - прим. "Свевлад"). и т. д. па се то све покрај његова рада и патње неописане, и опет неје имало одкуда узети. С тога су слетале императорске главе са рамена им као печурке; с тога видимо Императоре не из римских благородника и доцније поставшег народа; него из свију покорених народа. Тако Трајан и Адријан беаху шпански Срби; Албин и Септимије Север африканци; Филип Араб, халдејац и жрец сиријског бога сунца; Антоније Гелиогабал (Елагабел) Србин дански, или тако звани Гет, као и Александар Север и т. д. а од Аврелијана већ римска крв не ступаше на императорски престо. Овај непрестано заузимаху Гали, Немци, Готи, Грци, а највише упола поримљењаци из разних српских племена. Ови се сви подизаху од чистог и најуниженијег робља; али све беше узалуду: јер Императори не баеху криви бедама и несрећама Рима и његове државе од 40.000.000 душа. Уплив туђи свуда је и на сваком месту био. Ту неје било борбе простака са властелом, и робља са господарима, него су баш ове варварске народности изтискивале свуда и на сваком месту оно мало заоставше нечисте римске крви. Сенат већ беше састављен из самих варвара, а литература римска повађаше се час по једној, час по другој провинцији и по тим народностима, гледајући како кад беху ове престављене у држави и другоме. Тако видимо уплив робова Елина да је толики велики био још у време Цицерона, те овој рече за елинизам и језик му: „То неје некакав слаби поточић, који из Грчке тече у Рим; већ је то страшно велика, силна и бујна река." Сва римска литература и сасредочавала је се и у понеком Ливију, Андронију, Покувију, Енеју и т. д. Грцима. После ова подпада под уплив италијских градова, од којих Кремона и Милан додаше Виргилија; Падуа Тита Ливија, ког укоревашу за варваризам у језику и осталом; Верона Вертувија Хосталија, Корнелију, Непота; обрежје језера Гарда најграциознија појета Катула и т. д. По овом влада уплив Галије, која даје: Трое, Полтеје, Петроније и т. д. Даље уплив Шпаније, које појете, а нарочито кордовске, прекорева још Цицерон за одвећ велике разкошлуке у фигурама. Шпански уплив владаше над Римом од Нерона до Трајана, а преставници овога беаху Калумела, Помпоније Мела. По овом иде уплив африкански, ког су представници: Ани Корнут, Септимије Север (предак императора) Фронтон Нумидијанац, Тертулијан и т. д. Стари Рим покораваше, изстребљаваше, утамањиваше и продаваше као рубље туђе народе, заузимаше њихове земље и богатства, које свуда ина сваком месту насељаваше својим насеобинама. Од Христа напротив, или тако звани Императорски Рим, већ уступаше непрестано један по један комадић земље дивљацима и варварима. И ово му небеше доста, већ овима даваше своје земље, насељаваше их у својој средини, примаше у војску и т. д. и то све не беаше у стању да га сачува од пропасти, да га учини бар за једну годину мирним и спокојним. Буне се подизаху свуда и на сваком месту (као разтичуће буре, кад се удара на једном месту, да се устава вода, а оно разтиче на 10 других и т. д.) и све су те буне од самих војника, којима најтеже беаше; те за 20. год. промену се и погине преко 30 Императора, који у исто време ничу у Италији, у Галији, Шпанији, Азији, Африци, Илирији и т. д. Грађани, који се пре дичаху тим именом, и бораху се да до њега дођу, сад остављаше земље и градове, те бегаху варварима и дивљацима; и вољашу у ових, као што тада говораху: „под именом робова, живити слободно"; него „у Римљана под именом слободе робовати најсужнијим робством". Земља је

римска са дана на дан све више и више пустела и гинула сама од себе а што неје опустело, и што је још остајало у таворењу то је непрестано молило богове: да дођу варвари, да их побију, да се не муче, или како спасу! Не су помогли ништа ни закони, ни највеће и поштеније намере многих императора, који беаху већи и паметнији од прошлих времена. Трулеж је заузео мах а на поправке нико неје нигде дао, нити је се ко на њих обазирао. Народ уморен, и упола мртав, немогаше се ни пренути, а камо ли отрести умирања; разкошлук вишег сталежа дотеровао је дотле: да је покрај пред њима павших не само од непријатеља, но и њих самих, другога, пријатеља и браће, (као и покрај павших од рођене браће, коју још недохвати рука и мач непријатељски и брат рођени у место да се брани и отима непрестано је дерао се и викао: (дајте нам циркусе, арене, насладе) и т. д. У оваквом стању неки виде пад западне римске Имп. и продужују до 5 века до пада Августула Ромула 475. год. Ово чине само с тога: што хоће пропаст Рима да подведу под случајно име императора, који беаше имењак основаоца Рима, т. ј. хтело је се да Рим и оснује Ромул и под Ромулом опет да пропадне, као што и Цариград, подиже Константин, а под његовим имењакком заузеше га Турци. (Види Шлос: Стасуљев: Ешев. Апол. Сидон; Лор. и т. д.) Ми овај пад остављамо до појава српског владоца Татиле, који оде у Италију, заузео Рим, настани се и погибе у овој. Он бејаше онај, који сурва Запад: Римску Империју, из које урвине више се никад и не подиже. Неје наш позив, у овом кратком погледу на народност, етнографију, и прошлост, народа означених на нашој карти, да описујемо и пад зап. Рим. Империје онако како треба и ваља. Ми смо само укратко напоменули стање њено пред пад и навели узроке, са којих она пропаде и то најкраће и најслабије, остављајући онима, који се баве Општом Паметарницом да то учине како ваља и треба и да напомену: да је Рим и његова царевина у време пада имао и више војника, и народа, и свега но кад гуске спасоше Рим и кад Римљани теживом злата одкупљиваху се од Гала. Но у ово време, да неје имао воље и моћи тај Рим и његова огромна Империја да се брани и заштићава, то је познато, али зашто баш неје хтео и зашто се неје могао одбранили? наше неје да испитујемо. Ова су два питања од велике важности како за сваког паметаристу, тако и за државника, економисту, статистичара, војника и једном речју за све и свакога.

Српска држава под својим краљевима од 492. године

У оваквом стању зап. Рим: Империје (а у бољем по готову не беше ни Источна) и пошто пропадаше и утаманише се чорде Финокунске, а Империје немадоше ни моћи, ни воље да поврате све своје земље отете им најпре Готима, па Хунима и т.д. - ускрснуше тако рећи српска племена, која су се, од смрти Атилиног сина, почела непрестано приљубљивати и придруживати једна другима. Дуго, тешко и жалостно робство научило их беше памећу; те се ујединише. Можда би им и ово ујединење и приближење остало узалудно, да се нејави Самовлад, или Свевлад, први до сад познати, по овом срп: Тропољу срп. владар, кога туђини зову Готом. Старе паметаристе доводе овог нашег владара Свевлада из Велике, или Ђерманске, Србије, а зову га, са његовим народом, Готом и Готима, но у исто време веле: да су Славени, а они сами себе зову веле Лужичанима. Сви се слажу у томе: да су ови Срби Лужичани под Свевладом основали државу у овим земљама пре доласка старих или уралских, Бугара, по многима на 4. људска колена. Онда не знамо зашто наш Г: Николајевић у свом, иначе прекрасном и неоценимом делу, угурује Свевлада за целих око 149 год. доцније. У овим својим и историско критичким покушајима, он меша другог Самовлада, Самка, или Свевлада, који је се борио са Дагобертом Франконским и као што веле био му у неколико и подчињен ("Samo dixit, terra quam hauenus Dagoberti est, et nos, si tamen nobiscum disposuerit amicitias conservare, Sicharius dicens non est possibile ut Christiani, Dei servi, cum canibus (Тако Гало Немци увек зваху Србе ђерманске, или из прастапе Велике Србије) amicitias colant. Dagobertus superhiter jubet de universo regno Austrasiorum contra Samonem et Vinidos movere exercitum et cet: " (vid: Fredegar: С. 67). А да су

пак Србе звали Готима, то нам јасно сведочи више показани навод ("Nostro quoque tempore Ragusanae matronae, cum ancilis Sclavenae (Serbae) nationis subcessent, eas Gothas appellant" (т.ј: И у наше време (вели писалац Тома Ђакон) кад се госпође дубровачке разсрде на своје служкиње Српкиње, зову их Готушама, или Готкињама). Што се пак тиче Лужичана, да су они прави Срби, о томе нема никакве сумње, и да се још и мимо Срба зову, а и звали су се Милчанима о овоме и сам Дитмар тврди (vid. Dithm 1 6. Pagus Milzeni, sive Milceni fuit pars Saraborum, ut notat Reineccius etc). Ми се нећемо бавити око ове расправе Г: Николајевића, која је у основи, што се година и понеких појединих лица тиче на неким местима погрешна, а у споредностима и даљем развијању врло добро обрађена; већ ћемо прећи на саму ствар Дукљаниновог Летописа, који је преведен с латинског и напечатан у Срп: Летопису 1853 год: Ми смо, бавећи се у Москви, имали под руком Луцијеву паметарницу и пребележавали смо и из ње што се овога тиче: те тако једно другим попуњавајући прелазимо на прекинуту ствар. Дакле рекосмо, кад Хуни пропадоше, пошто утаманише готске чорде у овим срп. земљама, а обе Империје забављаху се свака својим престолничким невољама, из Велике, или Балтијско Ђерманске Србије, дође Свевлад да обнови некадашњу српску овде бив: државу и да подигне овде живећи Српски народ, скоро са свим утамањен и сатрвен. Ми смо видели: да су у овим земљама владали Хуни, и да су и последњи Готи отишли под Теодориком у Италију још 458. год. и тамо се настанили, а ове су српске земље остале тада са свим чисте од свију туђина, и биле у потпуној српској власти.

Свевлад, Самовлад, или Само, Самко 1. од 492-530 год.

Свевлад, или Само, Самовлад, као што су га писали, одпочео је тако рећи дејствително владати (од кад се зна) око 492 год. по Христу у овим српским земљама. Од тог доба знају за паметаристе које веле: да је се он појавио у време Папе Гелалие (постао Папа 491 а умро 496) и Императора Анаста (владао од 491-518 год.). Како је, од кад је баш управо почео владати овај наш први владоц Свевлад засад се још ништа поуздано не зна, само се зна: да је око 530 год. умро, оставивши после себе 3 сина: Бориса или Бруса најстаријег, Татилу, или као што га неправилно пишу Тотилу средњег, и најмлађег Стрoјила, или Остројила. Тако је дакле Свевлад владао пуних 38, од када се зна, а колико је пре овога владао не зна се. А владао је од дан: Старе Планине до Рила па до Јадранског мора, и од ниже Авлоне па до испод Трста.

Цар Свевлад, или Самовлад 2. син Стрoјимиров, Самовладовић 3. (5) (552-564)

И владао је српском царевеним пуних 12 год: т.ј: до 564 год: Свевлад други одма обрне своју војску те прође кроз сву земљу своју од ниже Војуње па све скоро до Беча, и од Јадранског мора па до Искра у "турској" Србији. Он је немилостиво у том свом путу, гонио и угњетавао Христијане, негледајући и на рођену браћу своју. У то време Солињани, са својих морских острва и заклона, пошљу просбе у Цариград, да их овај заштити; но на срећу њихову, а несрећу срп: народа Самовлад, или Само умре, као што смо рекли 564. год: а на његово место ступи син му цар Селимир...

